

VILNIAUS APSKRITIES ADOMO MICKEVIČIAUS VIEŠOJI BIBLIOTEKA

**Pasitenkinimas Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos
skaitmeninimo paslaugomis**

Ataskaita

Vyriausioji metodininkė-analitikė Greta Bacevičiūtė

Vilnius, 2020

TURINYS

ĮVADAS.....	3
1. TYRIMO REZULTATŲ ANALIZĖ	4
1.1 Respondentų charakteristika	4
1.2 Skaitmeninimo paslaugų naudojimas	6
1.3 Pasitenkinimas skaitmeninimo paslaugomis	6
IŠVADOS.....	8
<i>1 priedas. Anketa regiono bibliotekoms</i>	<i>9</i>

ĮVADAS

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2020 m. sausio 24 d. įsakymu Nr. ĮV-42 patvirtintos programos „Skaitmeninio kultūros paveldo aktualinimo ir išsaugojimo 2015–2020 metų“ įgyvendinimo 2020 metais veiksmų planą, Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje (toliau – VAVB) atliekamas skaitmeninimo paslaugų poreikio ir pasitenkinimo jomis tyrimas.

Šio tyrimo tikslas – nustatyti pasitenkinimą teikiamomis skaitmeninimo paslaugomis.

Tyrimo uždaviniai:

- 1) išsiaiškinti regiono bibliotekų nuomonę apie VAVB teikiamas skaitmeninimo paslaugas;
- 2) nustatyti skaitmeninimo paslaugų pasitenkinimo indeksą.

Tyrimo tikslinė grupė – Vilniaus ir Alytaus savivaldybių viešųjų bibliotekų atstovai. Tyrimo metodas – anketinė apklausa (anketa platinama elektroniniu būdu). Apklausa formuojama remiantis VAVB direktorės 2020 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. ĮV-58 patvirtinta „Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos skaitmeninimo paslaugų teikimo regionui tvarka“. Kvietimai dalyvauti apklausoje ir atsakyti į anketos klausimus buvo išsiųsti elektroniniu paštu. Apklausa teikiama savivaldybių bibliotekų kraštotyros informacijos ir komunikacijos specialistams (po 1 iš kiekvienos bibliotekos). Apklausa buvo vykdoma nuo lapkričio 26 d. iki gruodžio 4 d.

1. TYRIMO REZULTATŲ ANALIZĖ

1.1 Respondentų charakteristika

Respondentai atsakė į elektroninės anketos klausimus apie teikiamų skaitmeninio paslaugų kokybę ir aptarnavimą, jų aktualumą ir reikalingumą. Apklausoje dalyvavo **8 savivaldybių viešųjų bibliotekų** atstovai, kurie pasinaudojo Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos teikiamomis skaitmeninio paslaugomis:

Alytaus apskritis:

- ✓ Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka
- ✓ Lazdijų rajono savivaldybės viešoji biblioteka
- ✓ Varėnos rajono savivaldybės viešoji biblioteka

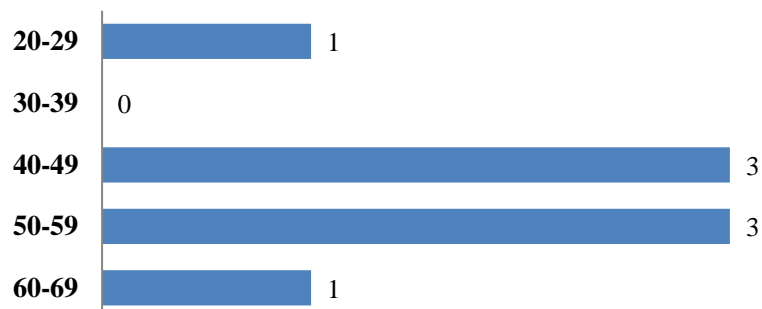
Vilniaus apskritis:

- ✓ Elektrėnų savivaldybės viešoji biblioteka
- ✓ Švenčionių rajono savivaldybės viešoji biblioteka
- ✓ Trakų rajono savivaldybės viešoji biblioteka
- ✓ Ukmergės rajono savivaldybės Vlado Šlaito viešoji biblioteka
- ✓ Vilniaus rajono savivaldybės centrinė biblioteka

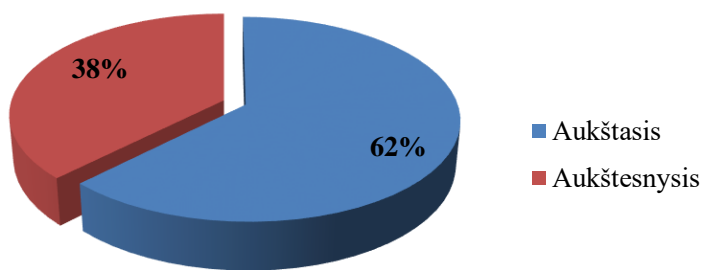
Į klausimus atsakė tiek bibliografijos, kraštotyros ir informacijos, tiek bibliotekų administracijos atstovai. Šioje ataskaitoje nepaminėtos kitos bibliotekos iš Vilniaus ir Alytaus apskričių planuoja naudotis skaitmeninio paslaugomis ateityje.

Respondentai atstovavo įvairias amžiaus grupes (1 pav. Respondentų amžius), iš kurių didžiausią dalį sudaro 40-49 metų (3 arba 37,5 %) ir 50-59 metų (3 arba 37,5 %) aukštąjį išsilavinimą turintys asmenys (5 arba 62%) (2 pav. Respondentų išsilavinimas).

1 pav. Respondentų amžius

2 pav. Respondentų išsilavinimas

Apibendrinant galima teigti, kad didžiąją dalį kraštotyros srityje dirbančių specialistų sudaro 40-49 metų ir 50-59 metų darbuotojai, turintys aukštąjį išsilavinimą. Šie darbuotojai kreipiasi į Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos skaitmeninimo kompetencijų grupės specialistus dėl skaitmeninimo paslaugų teikimo sąlygų.

1.2 Skaitmeninimo paslaugų naudojimas

Vilniaus ir Alytaus apskričių savivaldybių viešosios bibliotekos **naudojosi nemokamomis skaitmeninimo ir su jomis susijusiomis paslaugomis**, kurios yra numatomos VAVB skaitmeninimo paslaugų teikimo regionui tvarkoje t. y.: „objektų skenavimas, objektų skaitmeninių vaizdų apdorojimas, sukurtų objektų skaitmeninių vaizdų įrašymas į paslaugų gavėjų pateiktas laikmenas, skaitmeninių kopijų saugojimas VAVB duomenų talpyklose 30 kalendorinių dienų, metodinės konsultacijos regiono bibliotekų objektų skaitmeninimo srityje dirbantiems specialistams“. Skaitmeninimo paslaugos tarpusavyje susijusios, todėl dauguma regiono bibliotekų naudojosi skaitmeninimo paslaugų grupe, pradedant objektų skenavimu ir baigiant skaitmeninių kopijų įrašymu ir saugojimu.

Savivaldybių viešųjų bibliotekų atstovai skaitmeninti pateikė tiek tekstinius, tiek vaizdinius dokumentus. Pastaruosius galima išskirti į dvi grupes t. y. knygos, periodika ir metraščiai bei nuotraukos, vaizdinėms parodomis skirta medžiaga.

Regiono bibliotekų atstovai pasirūpino skaitmeninimui skirtų objektų pristatymu paslaugų teikėjui. Dėl susiklosčiusių aplinkybių tiesioginių objektų perdavimą pakeitė siuntos paštu, objektų įrašymas ir pristatymas paslaugos teikėjui su laikmenomis (išoriniuose kietuosiuose diskuose). Dalis bibliotekų skaitmenintus objektus atsiėmė paštu arba planuoja juos atsiimti ateityje, laikantis būtinų saugumo reikalavimų.

Kraštotyros ir informacijos srityje dirbantys regiono bibliotekų specialistai aktyviai naudojosi VAVB teikiamomis metodinėmis konsultacijomis. Diskutuota tokiais klausimais kaip skaitmeninimui skirtų objektų techniniai parametrai (tinkamas formatas, raiškos galimybės), objektų skaitmeninių vaizdų įrašymas (išsaugojimui skirtos laikmenos, tinkama talpa), autorių teisių pagrindai.

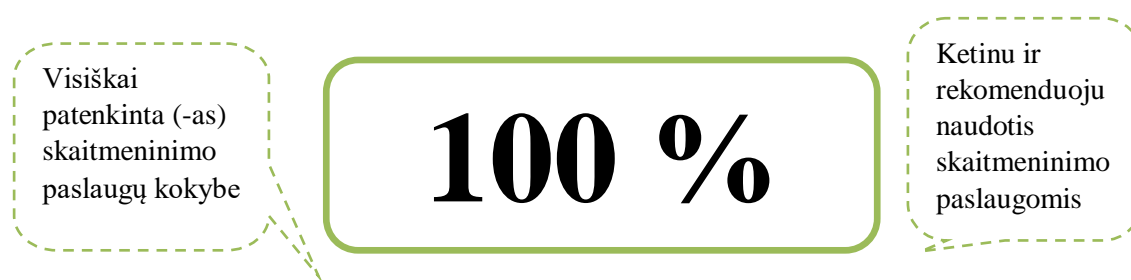
1.3 Pasitenkinimas skaitmeninimo paslaugomis

Absoliuti dauguma respondentų yra visiškai patenkinti Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos teikiamomis skaitmeninimo paslaugomis (3 pav. Pasitenkinimas skaitmeninimo paslaugomis). Respondentai liko patenkinti tiek skaitmeninimo paslaugų kokybe, tiek aptarnavimu: „*ačiū už malonų bendradarbiavimą*“, „*pažymėtinas teikiančių šių paslaugų VAVB darbuotojų geranoriškumas ir kompetencija*“. Paslaugos suteiktos operatyviai, regiono bibliotekų atstovams suteikta kokybiška informacija bei konsultacijos dėl skaitmeninimo paraiškų ir kitų su skaitmeninimo paslaugomis susijusių dokumentų pildymo bei pristatymo paslaugų teikėjui:

„ačiū už greitą atsakymą ir malonų bendradarbiavimą, kokybė labai gera. Kai tik bus galimybė, pristatysime ir kitus laikraštukus“. Taip pat pabrėžiama, kad teikiant skaitmeninio paslaugų nekilo jokių nesklaidumų, respondentai nepateikė komentarų šiuo klausimu.

Absoliuti dauguma respondentų ketina naudotis Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje teikiamomis skaitmeninio paslaugomis ateityje. Palankus suteiktų paslaugų vertinimas lėmė, kad regiono bibliotekų atstovai rekomenduotų naudotis VAVB teikiamomis skaitmeninio paslaugomis kitiems.

3 pav. Pasitenkinimas skaitmeninio paslaugomis

Apibendrintai galima teigti, kad Vilniaus ir Alytaus viešosios bibliotekos naudoja Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos skaitmeninio paslaugomis arba planuoja jomis naudotis artimiausiu metu. Regiono bibliotekų atstovai sėkmingai pasirūpina skaitmeninimui skirtų objektų pristatymu ir transportavimu paslaugų teikėjui. Kokybiškas skaitmeninio paslaugų teikimas ir sėkmingas bendradarbiavimas lemia pozityvų regiono bibliotekų požiūrį apie skaitmeninio paslaugas.

IŠVADOS

Apibendrinant respondentų pateiktus atsakymus galima teigti, jog Vilniaus ir Alytaus savivaldybių viešosioms bibliotekoms reikšminga skaitmeninti turimus kultūros paveldo objektus bei kurti kokybišką, skaitmeninimo standartus atitinkantį turinį.

- 1. Skaitmeninimo paslaugų naudojimas.** Regiono bibliotekos naudojami Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos teikiamų skaitmeninimo paslaugų grupę pradedant objektų skenavimu ir baigiant skaitmeninių kopijų saugojimu tam skirtose duomenų talpyklose. Skaitmeninimui pateikiami tiek tekstiniai, tiek vaizdiniai dokumentai.
- 2. Skaitmeninimo paslaugų ir aptarnavimo kokybė.** Absoliuti dauguma regiono bibliotekų palankiai vertina teikiamų paslaugų kokybę. Itin palankiai įvertintos skaitmeninimo paslaugos, kurių kokybė susijusi su jas teikiančio personalo kompetencijomis. Pozityviai vertinamos bibliotekininkų teikiamos konsultacijos bei pagalba ieškant ir naudojantis informacija.
- 3. Skaitmeninimo paslaugų rekomendavimas.** Absoliuti dauguma respondentų ketina naudotis skaitmeninimo ir su jomis susijusiomis paslaugomis ateityje bei yra linkę jas rekomenduoti kitiems.

PRIEDAI

I priedas. Anketa regiono bibliotekoms

Gerbiamas Respondente,

Šiuo metu Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje (toliau -VAVB) atliekamas teikiamų skaitmeninio paslaugų poreikio ir pasitenkinimo jomis tyrimas.

Kviečiame atsakyti į klausimus apie skaitmeninio paslaugų ir aptarnavimo kokybę.

Apibendrinti atsakymai bus naudojami tyrimo analizei. Tinkamą atsakymą pažymėkite langelyje.

1. Ar esate patenkintas (-a) Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos teikiamomis skaitmeninio paslaugomis?

Visiškai patenkintas (- a)	Labiau patenkintas (- a)	Labiau nepatenkintas (- a)	Visiškai nepatenkintas (- a)	Nesinaudoju	Neturiu nuomonės
☐	☐	☐	☐	☐	☐

2. Ar esate patenkintas (-a) Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos skaitmeninio paslaugų kokybe ir aptarnavimu? (paslaugų operatyvumas, informacijos suteikimas, konsultacijos dėl paraiškų pildymo ir pan.)

Visiškai patenkintas (- a)	Labiau patenkintas (- a)	Labiau nepatenkintas (- a)	Visiškai nepatenkintas (- a)	Nesinaudoju	Neturiu nuomonės
☐	☐	☐	☐	☐	☐

Jeį teikiant skaitmeninio paslaugas kilo nesklandumų iš paslaugų teikėjo (Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos) prašome juos nurodyti:

.....

3. Ar rekomenduotumėte naudotis VAVB teikiamomis skaitmeninio paslaugomis kitiems?

Rekomenduočiau	Galbūt rekomenduočiau	Nerekomenduočiau	Neturiu nuomonės
☐	☐	☐	☐

4. Ar ketinate naudotis Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje teikiamomis skaitmeninio paslaugomis ateityje?

Ketinu	Galbūt ketinu	Neketinu	Neturiu nuomonės
☐	☐	☐	☐

Jeigu pažymėjote atsakymą NEKETINU – pakomentuokite priežastis, kurios lėmė ar lemia paslaugų atsisakymą:

.....

Jūsų siūlymai, komentarai:

.....

Įrašykite bibliotekos, kuriai atstovaujate, pavadinimą:

.....

Jūsų amžius:

- 15–19 metų
- 20–29 metai
- 30–39 metai
- 40–49 metai
- 50–59 metai
- 60–69 metai
- 70 metų ir vyresni

Jūsų išsilavinimas:

- Pradinis
- Pagrindinis
- Vidurinis
- Aukštesnysis
- Aukštasis